

עין משפט
נר מצוה

ח:

כִּי תֵנִיא הָהִיא בְּבִרְכַּת הַמּוֹזֵן, פִּי' צקונטערס להֶטערף עס ז' לזימון שהרי הוא חייב בכל המצות ואין נראה לר"י דל"כ לא אחא לאשמועינן אלא דחייב במצות והוה ליה למימר צהדיא דחייב במצות ועוד דל"כ מאי פריך ליה אצל'ס מן המנין דקאמר צרכה צשורה מי איכא אלא ע"כ היינו צרכת המזון והדנן קושיא לדוכתין דקתני ואצל'ס מן המנין ואוקמינן בצרכת המזון ולפירש הקונטרס לא קשיא מידי דכי קתני ואצל'ס מן המנין היינו להֶטערף לזימון לומר נצרך שאכלנו משלו אצל צרכת אצל'ס שמצרכ'ס בצרכת המזון קאמר רבי יוחנן דלית מן המנין לכך לריך לפרש כי תניא הדיא בצרכת המזון היינו צרכת אצל'ס שצרכת המזון מכאן משמע שצרכת אצל'ס שצצרכת המזון לא הוי אלא צעשרה מדסליק דלעתיה דמקשן דליירי בצרכת אצל'ס שצצרכת המזון וקאמר צעשרה והוה ניחא ליה צהכי אי לאו משום דקתני לעיל צצרייתא ואצל'ס מן המנין אס כן לריך עשרה: **א"ל** **כי קאמר ר' יוחנן ברחבה**, אי גרסינן אלא משמע דהדיא דלעיל נמי מעמיד צצצצה ותימה למה הוצרכו תרי מילי דר' יוחנן הדיא דלעיל והך וזריך לומר דחדא מכלל צצצצה אחרת הדיא דלעיל מכללא דך אצל אי ל"ג אלא ניחא דלעיל איירי צשורה והכא צצצצה צלא פניס חדשות ומימרא שליטת של רבי יוחנן הוצרך להשמיענו דצפניס חדשות אין אצל'ס מן המנין ואי נקט הדיא ה"א איפכא דוקא מיוס ראשון ואיך אצל ציוס ראשון שייכי טפי ומצרכ'ס לה צלא י':

האומר

צעורי קמצער ליה הכי קאמר ליה חשיב את לאתפוס' אדרא אמר ליה קום אימא מלתא כנגד שבחו של הקב"ה פתח ואמר האל הגדול ברוב גדלו אדיר וחזק ברוב נוראות מחיה מתים במאמרו עושה גדולות עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר בא"י מחיה המתים א"ל קום אימא מלתא כנגד אבלי'ס פתח ואמר אחינו המיווגע'ס המדוכאין באבל הזה תנו לבבכם לחקור את זאת זאת היא עומדת לעד נתיב הוא מששת ימי בראשית רבים שתו רבים ישתו כמשתה ראשונים כך משתה אחרונים אחינו בעל נחמות ינחם אתכם ברוך מנחם אבלי'ס אמר אביי רבים שתו לימא רבים ישתו לא לימא משתה ראשונים לימא משתה אחרונים לא לימא דאר"ש בן לקיש וכן תנא משמיה דר' יוסי ”לעולם אל יפתח אדם פיו לשמן אמר רב יוסף מאי קרא ³כסדום היינו לעמורה דמינו מאי אהדר ליה ⁴שמעו דבר ה' קציני סדום וגו' א"ל קום אימא מלתא כנגד מנחמי אבלי'ס פתח ואמר אחינו גומלי' חסדי'ס בני גומלי' חסדי'ס המחזיקים בבריתו של אברהם אבינו ⁵”(שנאמר ⁶כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וגו') אחינו בעל הגמול ישלם לבם גמולכם ברוך אתה משלם הגמול א"ל קום אימא מלתא כנגד כל ישראל פתח ואמר רבון העולמים פדה והצל מלט הושע עמך ישראל מן הדבר ומן החרב ומן הביזה ומן השדפון ומן הירקון ומכל מיני פורעניות המתרגשות ובאות לעולם טרם נקרא ואתה תענה ברוך אתה עוצר המגפה אמר עולא ואמרי לה במתניתא תנא ”עשרה כוסות תקנו חכמים בבית

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

צצצכת המוזן, להֶטערף לג' לזמן עליו שהרי הוא חייב בכל המצות: **צשורה**, כשהיו חוזרין מן הקצר היו עושין שורה קציב האצל לנחמו ומושיצין אותו¹ והן עומדי'ס קציב ואמר'י צסנהדרין (דף יט.) אין שורה פחות מי': **צצצצה**, כשמצדין את האצל סעודה ראשונה משל אחרים כדאמרין צמועד קטן (דף

ס.) היו מצדין אותו צצצצה ומצרכין

שס צצכת אצל'ס כדמפרש לקמיה צרוך מנחם אצל'ס: **אמר ליה**, למתורגמניה: **כל קציב יעוקא**,

לנגד המאורע דצרי'ס ניחומים על מיתת הילד: **וירא ה'.** מה עשו אבות: **וינאץ מכעם**, שהכעיקוהו וגרמו לו לפקוד על צניהם וצנותיהם:

ואיס דאמרי, לא תינוק היה המת אלא צחור היה והך קרא אמר על צחוריו וגו': **של ע' שנה**, ועוד דריש כמו ועד עולמו של אדם² נטויה נהפכת מטוב לרע: **אסא לנחומי לעורי מאער ליה**, צצמיה, מוכיחו על פניו שצצציל עונו מת צנו: **חשיב אס לאתפוס' אדרא**, חשוב אמה למעלה לתופסך וחס צניך צעון הדור דקי"ל³ צזמן שצדיק'ס צדור צדיק'ס נתפס'ס על הדור שנאמר וממקדשי תחלו (יחזקאל ט.) האל הגדול צרוצ גודלו, צצרוך פתח צה צרוך אמה ה' אלהינו מלך העולם האל הגדול וכו': **אחינו המיווגע'ס**

כו'. צצכה הסמוכה לצצצרתה היא וכן סדורות על הסדר: **צאצל הזה תנו לצצכם לחקור זאם שזאם עומדם לעד**, שהכל מתים ולא תצכו יותר מדאי: **משסה ראשונים לימא**, משסה ראשונים הוא: **צצצרי'ס של אצצרה**, שגמל חסדי'ס דכתיב

(צצצצית סא) ויטע אשל ר"ת אכילה שמה ליה ”⁴ עשרה כוסות

להצכות לו צצמיה דכתיב (משלי

לא) תנו שכר לאוצר ויין למרי נפש: **קודם אכילה**, שהיו רגילין להמשיך פרפראות לפני סעודה כגון כיסנין וסופגנין ואיסקריטין וצאותס פרפראות משקין לאצל ג' כוסות: **אחד כנגד הון**, על כל צצכה שותה הכוס ומחגיג לו אחר: **כנגד חוני העיר**, תקנו להם צצכה עליו לפי שהיו שמשי העיר להתעסק צצמתי'ס וצשאר צרכי ציצור: **פרנסי העיר**, שהיו עשירי'ס מצוציוס ממונס לקצורת עניי'ס: **כנגד צהמ"ק**, תקנו עליו צצכת ניחומים שינחמנו המקוס צצניינו מאצלנו שאנו מתאצל'ס עליו כעל מת: **כנגד ר"ג**, לקמן מפרש: **ליוצנה**, עשרה

כוסות: **הואאם המס**, שהיו קוצרי'ס אותו צצכל'ס יקרי'ס כגון שירלין וסרקות: **צצצדא צר וזוא**, צגד קנצוס שאינו שוה אלא דינר: האומר

האבל שלשה קודם אכילה כדי לפתוח את בני מעיו שלשה בתוך אכילה כדי לשרות אכילה שבמעיו וארבעה לאחר אכילה [ו] אחד כנגד הון ואחד כנגד ברכת הארץ ואחד כנגד בונה ירושלים ואחד כנגד הטוב והמטיב הוסיפו עליהם ארבעה אחד כנגד חוני העיר ואחד כנגד פרנסי העיר ואחד כנגד בית המקדש ואחד כנגד רבן גמליאל התחילו היו שותין ומשתכרין החזירו הדבר ליושנה מאי רבן גמליאל דתניא ”בראשונה היתה הוצאת המת קשה לקרוביו יותר ממיתתו עד שהיו מניחים אותו ובורחין עד שבא רבן גמליאל ונהג קלות בעצמו והוציאווה בכלי פשתן ונהגו יכל העם אחריו להוציא בכלי פשתן אמר רב פפא והאידינא נהוג עלמא אפילו ⁵בצדא בר זוזא: אמר רבי אלעזר האומר

מסורת הש"ס

^(א) מנילה כג., ^(ב) [תוספתא מנילה פ"ג], ^(ג) שבת דף לג., ^(ד) צרכות יט., ^(ה) ע"ש, ^(ו) ס"א אינו, ^(ז) שמחות פי"ד [תפסחים ק"י], ^(ח) מ"ק כ: [תוספתא מדה פי"ט], ^(ט) ג' הערוך צדרא ועין כ"מ נא, דלאתא צדרייתא ופרש"י צגדי קנצוס אצל צשאלמות איתא צצצדא כדלאתא לפנינו, ^(ט) צס"א נוסף: על הארץ, ^(י) צס"א נוסף: שהן ע' שנה דכתי' ימי שותיתו צהס צשעס שנה, ^(י) [צצצת לג:], ^(י) [נוש"ע רש"י סוטה י. ד"ה פונדק],

—◆◆—

גליון הש"ס

^{נב} כל המגבל פיו. עיין ט"ז י"ד רס"י קנד:

—◆◆—

הגהות הגר"א

^[א] נב' (אחד כנגד הון כו' עד הטוב והמטיב) תח"מ (ואפשר דהס כנגד ד' צצכות האמורים למעלה פתח ואמר כו' ואולי על כל כוס אומר צצכה א').

—◆◆—

מוסף רש"י

הכל יודעין כלה למה כצצכה לחופה. ולא הוצרך אדם לפרש למה כצצכה והמגבל פיו צצך אפילו כו' (שבת לג.).